

Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku rolnym, ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, ustawy o podatku leśnym oraz ustawy o opłacie skarbowej

Cele projektu oraz informacja o przyczynach i potrzebie rozwiązań planowanych w projekcie:

Projekt przewiduje zmiany w podatku rolnym, w podatku od nieruchomości, w podatku leśnym, w opłacie uzdrowskiej oraz w opłacie skarbowej.

Projektowana nowelizacja ma m. in. na celu wyeliminowanie wątpliwości interpretacyjnych dotyczących aktualnych przepisów oraz doprecyzowanie obowiązujących regulacji w celu prawidłowego ich stosowania.

Podatek od nieruchomości

Definicje „budowli” i „budynku”

Obowiązujące od 2003 r. w podatku od nieruchomości definicje „budowli” i „budynku”, które odwołują się do przepisów prawa budowlanego, z uwagi na liczne wątpliwości interpretacyjne oraz wynikające z nich spory podatkowe, okazały się nieprecyzyjne. Istnieje zatem potrzeba zapewnienia dostatecznej określoności przepisów prawa podatkowego definiujących „budowlę” i „budynek” jako przedmiot opodatkowania podatkiem od nieruchomości, jak również wyeliminowania ryzyka wpływu zmian prawa budowlanego lub innych ustaw na przedmiot opodatkowania podatkiem od nieruchomości.

Celem zaproponowanych rozwiązań jest:

- dążenie do zachowania, w jak największym stopniu, fiskalnego status quo,
- zapewnienie określoności przepisów podatkowych definiujących budowlę i budynek jako przedmiot opodatkowania podatkiem od nieruchomości,
- wyeliminowanie ryzyka wpływu zmian prawa budowlanego lub innych ustaw na przedmiot opodatkowania podatkiem od nieruchomości,
- możliwość pomocniczego uwzględnienia dotychczasowego dorobku orzeczniczego sądów administracyjnych.

Opodatkowanie garaży wielostanowiskowych w budynkach mieszkalnych

Na gruncie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych garaże wielostanowiskowe w budynkach mieszkalnych, będące odrębnymi nieruchomościami lokalowymi, są odmiennie traktowane w porównaniu z garażami niewyodrębnionymi prawnie, stanowiącymi element nieruchomości wspólnej. Garaże wielostanowiskowe będące wyodrębnionymi lokalami w budynkach mieszkalnych są opodatkowane stawką od budynków pozostałych, a tym samym właściciele miejsc postojowych w takich garażach opłacają wyższy podatek od nieruchomości niż osoby mające prawo do korzystania z miejsca postojowego w hali garażowej w budynku mieszkalnym, stanowiącej element nieruchomości wspólnej.

Infrastruktura kolejowa

Przepis zwalniający z podatku od nieruchomości grunty, budynki i budowle wchodzące w skład obiektu infrastruktury usługowej, o którym mowa w ust. 2 pkt 2 załącznika nr 2 do ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym [1], tj. terminala towarowego, wszedł w życie od dnia 1 stycznia 2024 r. Pierwotnym terminem, od którego zwolnienie to miało być stosowane, był dzień 1 stycznia 2023 r. Przedłużenie terminu wejścia w życie przepisu wynikało z konieczności przeprowadzenia notyfikacji i uzyskania zgody Komisji Europejskiej (KE) na udzielanie pomocy. Zwolnienie to notyfikowano Komisji

Europejskiej 8 listopada 2022 r., jednak KE nie wydała decyzji w sprawie, tym samym stosowanie zwolnienia dla terminali kolejowych nie jest możliwe.

Infrastruktura lotnicza

Do dnia 31 grudnia 2021 r. zwolnieniu z podatku od nieruchomości podlegały budynki i budowle na obszarze części lotniczych lotnisk użytku publicznego, natomiast w zakresie gruntów zwolnieniu podlegała jedynie ich część, która zajęta była na te budynki i budowle. Od dnia 1 stycznia 2022 r., wskutek uchwalenia ustawy z dnia 8 lipca 2021 r. o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych (inicjatywa poselska), zakres zwolnienia został zmieniony i objęto nim grunty, budynki i budowle na obszarze części lotniczych lotnisk publicznego. Zmiana spowodowała objęcie zwolnieniem gruntów na całym obszarze części lotniczej lotniska publicznego, a w konsekwencji ujemne skutki finansowe dla gmin, na terenie których zlokalizowane są lotniska.

Podatek od nieruchomości, rolny i leśny

Instytuty badawcze

W aktualnym stanie prawnym instytuty badawcze są zwolnione podmiotowo z podatków od nieruchomości, rolnego i leśnego. Niektóre instytuty badawcze przekazują użytki rolne w posiadanie innym podmiotom wykorzystującym je do prowadzenia komercyjnej działalności rolniczej. Konstrukcja zwolnień umożliwia ich stosowanie do nieruchomości niewykorzystywanych na działalność podstawową instytutów badawczych.

Opłata uzdrowiskowa

Od dnia 1 stycznia 2016 r. rada gminy może nałożyć na inkasentów opłaty miejscowej obowiązek prowadzenia ewidencji osób zobowiązanych do uiszczenia tej opłaty. Nie może natomiast nałożyć takiego obowiązku na inkasentów opłaty uzdrowiskowej, co przyczynia się do rozszczelnienia poboru tej opłaty.

Opłata skarbową

Obecnie brak jest podstawy prawnej do informowania organów podatkowych przez organy administracji rządowej i samorządowej, które dokonały czynności urzędowej albo wydały zaświadczenie lub zezwolenie (pozwolenie, koncesję) wskutek przekazania im sprawy w związku ze zmianą organu właściwego w sprawie, co uniemożliwia uzyskanie przez poszczególne gminy należnych im wpływów z opłaty skarbowej.

W obecnym stanie prawnym istnieją trudności z ustaleniem organu właściwego miejscowo w sprawie opłaty skarbowej w przypadku złożenia dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa (prokury) w postaci elektronicznej za pośrednictwem konta w systemie teleinformatycznym (na przykład e-Urząd Skarbowy).

Konsekwencją zmian w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze [3] , wprowadzonych ustawą z dnia 16 czerwca 2023 r. o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw [4] jest konieczność uzupełnienia przepisów o opłacie skarbowej. Istnieje także potrzeba ustalenia stawki opłaty skarbowej od stwierdzenia posiadania kadry oraz środków umożliwiających prowadzenie szkoleń osób wykonujących czynności w ruchu zakładu górniczego – w wysokości 105 zł (obecnie brak odrębnej stawki opłaty skarbowej od tej decyzji).

[1] Dz. U. z 2023 r. poz. 1786, z późn. zm.

[2] Dz. U. poz. 1558.

[3] Dz. U. z 2023 r. poz. 633, z późn. zm.

[4] Dz. U. poz. 2029.

Istota rozwiązań planowanych w projekcie, w tym proponowane środki realizacji:

W projekcie uregulowane zostały następujące kwestie:

- zmiany w ustawie z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych.

Wprowadzenie zmian w zakresie definicji pojęć „budowla” oraz „budynek”.

Proponuje się wprowadzenie do upol autonomicznej definicji pojęcia „budowla” bez odwoływania się do przepisów pozapodatkowych, a także wyszczególnienie kategorii obiektów kwalifikowanych jako budowle w ustawie podatkowej (załącznik do ustawy). Konieczne jest również wprowadzenie do upol autonomicznej definicji pojęcia „budynek” bez odwoływania się do przepisów pozapodatkowych, dla zachowania spójności projektowanych regulacji. Proponowane rozwiązania wyeliminują ponadto obecne wątpliwości dotyczące prawnopodatkowego kwalifikowania niektórych obiektów (np. silosy, zbiorniki czy elewatory) oraz doprecyzują zasady opodatkowania części obiektów kompleksowych (np. stacje paliw) i niejednorodnych (np. stadiony).

Zmiany w opodatkowaniu garaży wielostanowiskowych w budynkach mieszkalnych.

W celu ujednoczenia opodatkowania garaży wielostanowiskowych znajdujących się w budynkach mieszkalnych proponuje się uznać garaż wielostanowiskowy w budynku mieszkalnym za część mieszkalną takiego budynku. W efekcie tej zmiany do opodatkowania wyodrębnionego garażu wielostanowiskowego w budynku mieszkalnym będzie miała zastosowanie stawka podatku od nieruchomości przewidziana dla budynków mieszkalnych, określona w art. 5 ust. 1 pkt 2 lit. a upol.

Dodanie przepisu mającego na celu wyłączenie stosowania zwolnienia z podatku od nieruchomości dla infrastruktury kolejowej w zakresie gruntów, budynków i budowli wchodzących w skład terminala towarowego.

Celem proponowanego przepisu jest zapewnienie zgodności przepisów upol z art. 108 ust. 3 TFUE – wobec braku możliwości stosowania zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budynków i budowli wchodzących w skład obiektu infrastruktury usługowej, o którym mowa w ust. 2 pkt 2 załącznika nr 2 do ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (tj. terminala towarowego), od dnia 1 stycznia 2024 r. bez zgody KE.

Mając powyższe na uwadze, jak również kierując się potrzebą jak najszybszego wyeliminowania ryzyka korzystania przez przedsiębiorców ze środka pomocy (zwolnienia), którego proces notyfikacyjny nie został zakończony, przewiduje się zniesienie zwolnienia kolejowych terminali towarowych z mocą od dnia 1 stycznia 2024 r.

Zmiany w zakresie zwolnień w podatku od nieruchomości dla gruntów, budynków i budowli na obszarze części lotniczych lotnisk użytku publicznego.

Proponuje się przywrócenie brzmienia przepisu sprzed zmiany wprowadzonej od dnia 1 stycznia 2022 r., tj. zwolnienie z podatku od nieruchomości budynków i budowli na obszarze części lotniczych lotnisk użytku publicznego, a w zakresie gruntów jedynie tej ich części, która zajęta jest na te budynki i budowle. Poprzednie brzmienie przepisu, wbrew uzasadnieniu do poselskiego projektu ustawy z dnia 8 lipca 2021 r. o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, nie budziło wątpliwości interpretacyjnych, wobec czego rozszerzenie zakresu zwolnienia dokonane od dnia 1 stycznia 2022 r. nie miało uzasadnienia merytorycznego, a jedynie fiskalne.

Zmiana w zakresie zwolnienia w podatku od nieruchomości dla instytucji badawczych.

Celem projektowanej zmiany jest ograniczenie zakresu zwolnienia podmiotowego instytucji badawczych z podatku od nieruchomości, tak aby instytucje były objęte zwolnieniem wyłącznie w odniesieniu do nieruchomości lub ich części zajętych na działalność, o której mowa w art. 2 ust. 1–3 ustawy o instytucjach badawczych. Proponowane rozwiązanie wyeliminuje możliwość korzystania ze zwolnienia z podatku przez instytucje badawcze w przypadkach niewykorzystywania nieruchomości lub

ich części na realizację ich zadań podstawowych.

Umożliwienie nałożenia na inkasentów opłaty uzdrowskiej obowiązku prowadzenia ewidencji osób zobowiązanych do uiszczenia tej opłaty.

W celu uszczelnienia poboru opłaty uzdrowskiej proponuje się umożliwienie radzie gminy nałożenia na inkasentów opłaty uzdrowskiej prowadzenia ewidencji osób zobowiązanych do uiszczenia tej opłaty, analogicznie jak w przypadku obowiązujących przepisów w zakresie opłaty miejscowej. Zmiana ta umożliwi sprawowanie kontroli nad rzetelnym wywiązywaniem się z obowiązku pobierania opłaty uzdrowskiej przez inkasentów tej opłaty. Inkasent odpowiada bowiem wyłącznie za podatek pobrany a niewpłacony – art. 30 § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa [5] . Proponowana regulacja ma charakter fakultatywny – o jej zastosowaniu na terenie gminy decydować będzie rada gminy w drodze uchwały.

- zmiana w ustawie z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (upr)

Zmiana zakresu zwolnienia od podatku rolnego dla instytutów badawczych.

Celem projektowanej zmiany ustawy jest ograniczenie zakresu zwolnienia instytutów badawczych z podatku rolnego wyłącznie do gruntów zajętych na działalność, o której mowa w art. 2 ust. 1–3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych. Proponowane rozwiązanie wyeliminuje możliwość korzystania przez instytuty badawcze ze zwolnienia z podatku w odniesieniu do gruntów niewykorzystywanych przez instytuty badawcze do działalności podstawowej, w tym gruntów przekazanych w posiadanie innym podmiotom wykorzystującym je do prowadzenia komercyjnej działalności rolniczej.

- zmiana w ustawie z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym

Zmiana zakresu zwolnienia od podatku leśnego dla instytutów badawczych.

Analogicznie jak w podatku rolnym i w podatku od nieruchomości, proponuje się ograniczenie podmiotowego zwolnienia dla instytutów badawczych wyłącznie do lasów zajętych na działalność, o której mowa w art. 2 ust. 1–3 ustawy o instytutach badawczych. Proponowane rozwiązanie wyeliminuje możliwość korzystania ze zwolnienia z podatku przez instytuty badawcze w przypadkach niewykorzystywania lasów na realizację ich zadań podstawowych.

Dodatkowa zmiana wynikająca z projektu ustawy:

Wprowadzenie obowiązku złożenia w 2025 r. informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych (IN-1) przez współwłaścicieli garaży wielostanowiskowych w budynkach mieszkalnych.

W związku z wejściem w życie regulacji skutkującej opodatkowaniem od dnia 1 stycznia 2025 r. wyodrębnionych garaży wielostanowiskowych w budynkach mieszkalnych obniżoną stawką podatku od nieruchomości, konieczne jest, aby osoby fizyczne będące przed dniem wejścia w życie ustawy współwłaścicielami takiego lokalu, złożyły właściwemu organowi podatkowemu informację o nieruchomościach i obiektach budowlanych, w terminie do dnia 31 stycznia 2025 r. Złożenie takiej informacji umożliwi organom podatkowym pozyskanie danych dot. wielkości powierzchni do opodatkowania według stawki przewidzianej dla budynków mieszkalnych, gdyż aktualnie powierzchnia ta jest wykazywana w Informacji IN-1 w powierzchni użytkowej budynków pozostałych.

Opłata skarbowa

Nałożenie obowiązku informacyjnego na organy administracji publicznej.

Przepisy o opłacie skarbowej nie regulują kwestii przekazywania właściwemu organowi podatkowemu informacji przez organ administracji publicznej, który dokonał czynności urzędowej, wydał zaświadczenie lub zezwolenie wskutek przekazania mu sprawy w związku ze zmianą organu właściwego w sprawie, o zmianie tej własności, w efekcie której nastąpiła zmiana beneficjenta wpływów z opłaty skarbowej. Uzasadnione jest nałożenie obowiązku informacyjnego w tym zakresie, co pozwoli także na przekazanie wpływów z opłaty na rachunek właściwej gminy stosownie do

odrębnych przepisów.

Zmiana właściwości organu podatkowego od złożenia dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa lub prokury.

Niezbędna jest zmiana przepisu określającego organ właściwy miejscowo w sprawach opłaty skarbowej od złożenia dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa (prokury) oraz jego odpisu, wypisu lub kopii w celu wyeliminowania wątpliwości pojawiających się przy stosowaniu przepisów w przypadku, gdy złożenie tego dokumentu następuje w formie elektronicznej za pośrednictwem konta w systemie teleinformatycznym (na przykład w e-Urzędzie Skarbowym).

Zmiana przepisów części I załącznika do ustawy o opłacie skarbowej jest konsekwencją zmian wprowadzonych ustawą z dnia 16 czerwca 2023 r. o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw.

Ustawą tą wprowadzono zmiany w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze, a jednocześnie nie wprowadzono niezbędnych zmian w ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej. Zmiany te implikują konieczność dostosowania nazwy decyzji, od wydania której określona jest stawka opłaty skarbowej w części I w ust. 41 załącznika do tej ustawy oraz ustalenie stawki opłaty skarbowej od stwierdzenia posiadania kadry oraz środków umożliwiających prowadzenie szkoleń osób wykonujących czynności w ruchu zakładu górniczego – w wysokości 105 zł. Wobec braku odrębnej stawki od wydania tej decyzji, obecnie powstaje obowiązek jej zapłaty w wysokości 10 zł, stosownie do części I ust. 53 załącznika do ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej, co nie jest adekwatne do czasochłonności wydania tej decyzji.

[5] Dz. U. z 2023 r. poz. 2383, z późn. zm.

Organ odpowiedzialny za opracowanie projektu: Ministerstwo Finansów

Osoba odpowiedzialna za opracowanie projektu: Jarosław Neneman, Podsekretarz Stanu

Organ odpowiedzialny za przedłożenie projektu RM: Ministerstwo Finansów

Planowany termin przyjęcia projektu przez RM: III kwartał 2024 r.